

Codice del candidato:

Državni izpitni center

II SESSIONE D'ESAME

SLOVENO COME LINGUA SECONDA NEL TERRITORIO BILINGUE DELL'ISTRIA SLOVENA

==== Prova d'esame 1 ====

- A) Comprensione del testo
- B) Conoscenza e uso della lingua

9 settembre 2005 / 90 minuti (30 + 60)

*Al candidato è consentito l'uso della penna stilografica o della penna a sfera.
Al candidato è consegnato il fascicolo con allegato il testo base
- staccabile - da analizzare, e due schede di valutazione.*

MATURITÀ GENERALE

INDICAZIONI PER IL CANDIDATO

Per iniziare a scrivere attendi il via dell'insegnante preposto.

Leggi attentamente le istruzioni all'interno.

Incolla il tuo codice o scrivi il tuo numero di codice nello spazio apposito su questa pagina in alto a destra.

Questa prova è composta dagli esercizi A e B che si ricollegano al testo base.

La prova d'esame A presenta 14 quesiti. La prova d'esame B ne presenta 14. Ti suggeriamo di impiegare 30 minuti per l'esercizio A e 60 minuti per il B.

Scrivi le risposte negli appositi spazi in modo chiaro e leggibile. Scrivi in corsivo, non usare le lettere in stampatello.

Accanto ai quesiti, sul lato destro, è evidenziato il punteggio possibile.

Abbi fiducia nelle tue possibilità.

Buon lavoro.

Questa prova ha 11 pagine scritte e 1 pagina bianca.

Izhodiščno besedilo k 1. izpitni poli

Biserka Simoneta: Čezmejni EXPO. Mladina 44, 2. nov. 2004, str. 43. (Skrajšano besedilo.)

1. Pogled na staro pristanišče danes

2. Načrtovane strukture za Expo

ALI BO EXPO 2008 V STAREM TRŽAŠKEM PRISTANIŠČU?
BISERKA SIMONETA, FOTO BORUT KRAJNC

1 STARO PRISTANIŠČE

Staro tržaško pristanišče s skladišči in z drugimi stavbami, ki v celoti obsega kar 70 tisoč hektarjev zemljišča, je danes skoraj povsem zapuščeno. Nastalo je leta 1863 na pobudo cesarja Franca Jožefa, ko je bil Trst glavno pristanišče avstro-ogrskega cesarstva. Še pred dvajsetimi leti so tu imele sedež številne tržaške tovarne. Zdaj delujeta na tem območju le tržiški Adriaterminal in terminal za živino. Vse drugo je prazno in zapuščeno. Staro pristanišče je v vseh teh letih ohranilo čar in je bilo idealno prizorišče za snemanje več filmov. Med zadnjimi, ki so snemali v njem, je razvpiti španski režiser Bigas Luna, nemška televizija pa naj bi tu v kratkem posnela dokumentarec.

2 Z organizacijo Expa bi Trst znova pridobil ta ogromen, predolgo zanemarjen del mesta, ki sega od železniške postaje do barkovljanskega nabrežja. Če bo tržaška kandidatura v Parizu prodrla, bodo razstavnemu

prostoru namenili 25 tisoč hektarjev, drugih 15 tisoč hektarjev pa je predvidenih za razne storitve. Stavbe bodo popravili in posodobili, vendar bodo ohranili njihov zgodovinski videz. Ob sedanjih bodo na nekaterih mestih zrastle še nove strukture. Stara arhitektura se bo tako prepletala s sodobnim slogom. Za dosedanje načrte sta poskrbela arhitekta Maurizio Bradaschia in Alberto Cecchetto, Paolo Plossi pa je opravil raziskave v zvezi z vplivom na okolje.

3 Ena od prednosti tržaškega razstavnega prostora je, da je v samem središču mesta. Do Velikega trga je le nekaj minut peš. Poleg tega je kraj lahko dosegljiv z vlakom, saj leži železniška postaja ravno nasproti starega pristanišča; z ladjo, saj se staro pristanišče razteza na odprto morje; z letalom, saj so v neposredni bližini letališča v Ronkah, Benetkah in Ljubljani; in navsezadnje po avtocestah in drugih prometnicah, ki Trst povezujejo z vzhodom, zahodom,

severom in jugom Evrope. Za avtomobile naj bi poleg manjših parkirišč znotraj starega pristanišča uredili še veliko parkirišče pri Fernetičih, od koder naj bi v mesto vozili avtobusi.

4 Glede na to, da so zmogljivosti Trsta, pa tudi celotne pokrajine, omejene, bodo za prenočišča prišle v poštev tudi sosednje dežele in države. Riccardo Illy: »Seveda Trst nima zadovoljive infrastrukture. Tu se govori o 100 do 150 km dolgem območju od Benetk do Hrvaške in Koroške za prihode z letalom, vlakom, avtomobilom in ladjo, pa tudi za prenočišča. Trst je ravno v središču območja, ki ima potencialno zelo velike možnosti za turistični razvoj. Jasno je, da bi Expo omogočil obiskovalcem, da spoznajo ne samo razstavni prostor in Trst, temveč širše območje.« Za Illyja pa bi bil Expo »tudi priložnost, da se vlade sosednjih dežel v duhu vzpostavljanja evroregije zavzamejo za cilj, ki je zelo pomemben

za vse«. Tržaški župan ROBERTO DIPIAZZA: »Gostiti 5 milijonov ljudi v 90 dneh ni problem. Na tem območju imamo srečo, da je ogromno turističnih objektov v neposredni bližini. Pomislimo samo na obmorska letovišča od Veneta prek Gradeža in Lignana do Portoroža in torej vse slovenske in hrvaške obale. Že to je pravo jamstvo. Poleg tega je tu še notranje zaledje s Furlanijo. Če pa vse to ne bi zadostovalo, že razmišljamo, da bi pred staro pristanišče zasidrali štiri velike potniške ladje.« Expo je tudi po mnenju tržaškega prvega občana priložnost ne le za Trst, temveč za celotno obmejno območje: »Slovenija in Hrvaška lahko odigrata pomembno vlogo kot posrednici vzhodnega sveta. Trst je čezmejno območje, kjer leta 2008 ne bo več meje. Ljudje se bodo nemoteno premikali po celotnem ozemlju, kar ni malo. Iz Trsta bodo lahko šli v Postojno, na Bled, na Koroško in bodo vedeli, da so v drugi državi, samo zaradi napisov v drugem jeziku. Obiskovalec Expa bo imel tu možnost zanimivih turističnih izletov. Ne smemo pozabiti, da je Trst le nekaj kilometrov od prestolnic, kot so Ljubljana, Zagreb, Dunaj, ali od Benetk, ki še vedno privabljajo turiste z vsega sveta. Bližnja Slovenija pa je čudovita predvsem z vidika narave.« Glede konkretnega sodelovanja Slovenije pri organizaciji Expa je Dipiazza dejal: »V tem trenutku so odnosi s Slovenijo zelo dobri. Zgodovinski dogodki so v preteklosti močno zaznamovali te kraje, danes pa so se razmere umirile. Nacionalizmi na eni in drugi strani so se ublažili.« Naj pripomnimo, da se te besede ne-

koliko razlikujejo od vsakdanje prakse tržaške politike, ki je pred kratkim povzročila umik Luke Koper iz tržaškega pristanišča in ki ni ravno dojemljiva za potrebe slovenske manjšine in izvajanje zaščitnega zakona. Še bolj pa so v nasprotju z nacionalistično usmerjenimi proslavami ob 50. obletnici vrnitve Italije v Trst, s katerimi želi občinska uprava še enkrat poudariti izključno italijanskost mesta.

5 MOBILNOST ZNANJA

Tema morebitnega Expa v Trstu bi bila mobilnost znanja. »Gre za temo, ki vodi organizacijo Expa v prihodnost, predvsem pa se spoprijema z enim od glavnih problemov človeštva danes: z razlikami med državami glede družbenih in gospodarskih razmer. Manj razvite države sestavljajo namreč dve tretjini članstva urada BIE,« meni Illy. Mobilnost znanja pomeni pridobivanje znanja in potem prenos pridobljenega v različna okolja v korist prebivalstva vsega sveta. To je tema, ki je Trstu pisana na kožo. Ne smemo pozabiti, da so tu pomembna znanstvena središča, kot sta Mednarodni center za teoretsko fiziko v Miramaru in Znanstveni park pri Padričah, kjer nenehno krožijo zamisli, znanje in ljudje. Mnogi izmed raziskovalcev, ki so zaposleni v teh središčih, prihajajo prav iz manj razvitih držav. Italija bi za izvedbo Expa finančno podprla manj razvite države, da bi se te lahko udeležile razstave. Hkrati bi ponudila mladim iz teh držav več štipendij za izpopolnjevanje na gospodarskem, znanstvenem, umetniškem in drugih področjih. Vse to v znamenju posredovanja znanja, ki je tudi najaktualnejša od predlaganih tem. Grčija in

Španija sta za temo predlagali zemljo in vodo.

- 6 Pri tako velikih prireditvah oziroma investicijah se vedno pojavi vprašanje, kaj se z infrastrukturo zgodi po prireditvi. Tudi na to vprašanje imajo zagreti Tržčani pripravljen odgovor. »Infrastruktura, ki jo bomo zgradili, bo dan po Expu takoj uporabna v druge namene. Tu bodo naši prostor hoteli in kongresna središča, predvsem pa bo to primerno mesto za organizacijo tematskih sejmov,« pravi Dipiazza. V Trstu nameravajo na primer prirediti navtični sejem kot alternativo tradicionalnemu sejmu v Genovi. »Vse se iz Jonskega in Tirenskega morja postopoma pomika proti Jadranu, to se pravi proti italijanski, slovenski in hrvaški obali. Turistični pojav Azurne obale in Sardinije bomo prenesli k nam in ustvarili nove možnosti na Jadranu.« S tem se strinja tudi Illy: »Expo bo temu območju prinesel turistični razvoj na svetovni ravni. Pomislimo samo na Lizbono, kjer so svetovno razstavo pripravili leta 1998.«
- 7 Leva in desna sredina sta torej v prizadevanjih za pridobitev in izpeljavo Expa 2008 našli skupni jezik. Čeprav se predvsem glede na politične poteze njuni pogledi nekoliko razlikujejo, je skupni cilj vseh pripeljati Expo v Trst ter omogočiti razvoj mesta in celotne čezmejne regije, ki sega od jadranske obale do Avstrije. Kako, bomo še videli. Za zdaj ne preostane drugega kot čakati na 16. december, ko bo glavna skupščina Mednarodnega urada za razstave razglasila zmagovalca.

A – bralno razumevanje

Natančno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Obkrožite resnično trditev.

V starem tržaškem pristanišču

- a) že dvajset let nobena tovarna nima več svojega sedeža;
- b) oživljajo pristaniško dejavnost iz 19. stoletja;
- c) so obnovili prostore za Expo 2008;
- č) so posneli več filmov.

(2 točki)

2. Katere bi bile prednosti tržaškega razstavnega prostora v starem pristanišču?

(2 točki)

3. V čem sta si izjavi Ricarda Illyja in Roberta Dipiazze o zmožnosti tržaške infrastrukture gostiti Expo enaki?

(3 točke)

4. Kako Dipiazza ocenjuje odnose s Slovenijo?

(2 točki)

5. Kakšen je avtorčin (Biserke Simonete) odnos do take Dipiazzeve izjave?

(2 točki)

6. Ali je avtorica razumela Dipiazzevo izjavo kot resnično? DA NE

Svojo trditev utemeljite. _____

(1 + 2 = 3 točke)

7. Kako naj bi po Illyjevem mnenju s konceptom mobilnosti znanja razvite/bogate države pomagale manj razvitim?

(2 točki)

8. Kateri pojem v prispevku je avtorica razložila?

Zakaj?

(1 + 2 = 3 točke)

9. Razložite frazem *pisana na kožo*.

Uporabite ga v povedi.

(1 + 1 = 2 točki)

10. a) V katerem odstavku razberete, kateri državi še kandidirata za organizacijo Expa?

b) Zapišite njuni temi (ob državo).

Država	Tema

(1 + 1 = 2 točki)

11. Za katero/e dejavnost/i nameravajo Tržačani uporabiti razstavne prostore po Expu?

(2 točki)

12. V katerih odstavkih v besedilu se pojavlja avtoričin komentar?

(2 točki)

13. Kakšen namen prepoznate v Illyjevih in Dipiazzovih izjavah?

(2 točki)

14. Avtorica sprejme omenjene izjave

- a) z zadržkom,
- b) z zanimanjem,
- c) z navdušenjem,
- č) z odporom.

(2 točki)

B – poznavanje jezika in tvorjenje besedila

1. Premi govor spremenite v odvisnega (besedni in stavčni red lahko spremenite).

Tržaški župan Roberto Dipiazza pravi: »Turistični pojav Azurne obale in Sardinije bomo prenesli k nam in ustvarili nove možnosti na Jadranu.«

(3 točke)

2. Iz propozicijskih sestavin: *obiskovalec Expa, imeti možnost, v, Trst in okolica, zanimivi turistični izleti* tvorite štiri povedi, in sicer tako, da bodo izražale avtorjevo:

a) željo _____

b) ukaz _____

c) vprašanje _____

č) trditev _____

(4 točke)

3. Glagol *pristajamo* postavite v velelnik za 2. osebo ednine.

(1 točka)

Uporabite jo v povedi.

(1 točka)

4. Zapišite manjkajoče oblike za pridevnike.

osnovnik	primernik	presežnik
zapuščen	_____	_____
_____	sodobnejši	_____
_____	_____	najaktualnejši

(3 točke)

5. Naslednjim glagolom določite glagolski vid in jim pripišite nasproten vidski par.

	glagolski vid	vidski par
a) raztezati se	_____	_____
b) narediti	_____	_____
c) ugotoviti	_____	_____
č) povzročiti	_____	_____

(4 točke)

6. Na predvidena mesta zapišite manjkajoče primere za zahtevane besedne vrste iz iste besedne družine.

glagol	pridevnik	samostalnik
_____	zanemarjen	_____
_____	_____	prireditev
zaposliti	_____	_____

(3 točke)

7. Samostalnike postavite v rodilnik in orodnik ednine.

	rodilnik	orodnik
območje	_____	_____
znanost	_____	_____
pristanišče	_____	_____

(3 točke)

8. Naslednjim besedam pripišite ustrezno sopomenko.

a) pretuhtati	_____	
b) optimalen	_____	

(4 točke)

9. Podčrtajte jedra besednih zvez.

- a) izvajanje zaščitnega zakona
- b) posrednici vzhodnega sveta
- c) v znamenju posredovanja znanja
- č) trajati predolgo

(4 točke)

10. Katere stavčnočlenske vloge ima beseda *pristanišče* v naslednjih povedih?

a) Ne moremo si predstavljati podobe sodobnega Trsta brez starega tržaškega pristanišča.

b) Za potrebe Expa bi pred staro pristanišče zasidrali štiri velike potniške ladje.

c) Staro tržaško pristanišče je danes skoraj povsem zapuščeno.

(3 točke)

11. Iz podstave razstav- tvorite besede, ki izražajo:

a) dejanje _____

b) vršilca dejanja _____

c) prostor _____

(3 točke)

12. Iz naslednjih zemljepisnih lastnih imen izpeljite pridevnike. Pazite na zapis velike začetnice.

Trst _____

Dunaj _____

Benetke _____

Barkovlje _____

(4 točke)

13. Osebna lastna imena v imenovalniku postavite v dajalnik in tožilnik ednine

	dajalnik ednine	tožilnik ednine
Maurizio Bradaschia	_____	_____
Alberto Cecchetto	_____	_____
Paolo Plossi	_____	_____

(3 točke)

PAGINA BIANCA